

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-02-25
Besvaras senast
2022-03-21

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:381 Jämlikhetsperspektivet i pandemihanteringen

Det absolut minsta som skattebetalarna i Sverige kan förvänta sig under kristider är att regeringen med tillhörande myndigheter gör allt de kan för att skydda invånarna. Givetvis måste olika aspekter speglas mot varandra, såsom den positiva effekten av skyddsåtgärder kontra en eventuell negativ effekt. En negativ effekt kan exempelvis ha med folkhälsan att göra, eller med ekonomin.

Under coronapandemin har dock en ytterst märklig aspekt lyfts av företrädare för Folkhälsomyndigheten i syfte att förhindra införandet av vissa allmänna skyddsåtgärder, nämligen den om jämlikhet, och det finns exempel från såväl synen på distansarbete som användning av munskydd som vaccination.

1. I mars 2020 intervjuades statsepidemiolog Anders Tegnell av Expressens politikreporter Niklas Svensson. Statsepidemiologen menade att det var problematiskt att verka för att människor skulle arbeta hemifrån då det skulle vara ett ”jämlikhetsproblem”.
2. I november 2020 uttryckte Folkhälsomyndighetens nuvarande generaldirektör Karin Tegmark Wisell, som då var avdelningschef i myndigheten, att man inte rekommenderade munskydd med motiveringen att det handlade om ett problem med ”jämlikhet”.
3. I en publikation som publicerades av Folkhälsomyndigheten i januari 2022 motiveras myndighetens vaccinnmotstånd också med att det är en fråga om jämlikhet: ”Alla barn i Sverige har inte samma hälsa och tillgång till vård, eftersom hälsan följer parametrar såsom föräldrarnas socioekonomiska status och utbildningsnivå. Ojämlikheterna kan förstärkas om vaccinationer mot covid-19 inte kan erbjudas och accepteras av alla barn eller alla föräldrar.”

Socialministern har i sin roll närmast blint lyssnat på Folkhälsomyndigheten under coronapandemin. Vidare har de omfattande och återkommande misstag som regeringen gjort, däribland det faktum att Sverige med över 16 000 coronadödsfall kommit att bli ett globalt skräckexempel, konsekvent avfärdats då socialministern återkommande skyllt på andra aktörer (såsom Folkhälsomyndigheten).

Att inte skydda riskgrupper genom att exempelvis förordna andningsskydd eller distansarbete med hänvisning till att alla inte har samma förutsättningar för detta är, oavsett vad socialministern själv säger, i slutändan ett resultat av en

avsaknad av politiska beslut från regeringen. Ansvaret vilar med andra ord ytterst på socialministern och hennes statsrådskollegor, som ju fått fria händer av oppositionen att vidta de åtgärder som varit nödvändiga under pandemin.

Folkhälsomyndighetens ovan nämnda dokument från januari 2022 är tänkt att fungera som kunskapsunderlag till regeringen om varför vaccination mot covid-19 till barn yngre än tolv år inte rekommenderas. Sverige är som bekant återigen att betrakta som udda i pandemihanteringen. Såväl våra grannländer – som lyckats avsevärt mycket bättre under pandemin – som hela övriga Västeuropa har fattat annorlunda beslut. Vaccin till barn under tolv år erbjuds inte bara till samtliga, utan de rekommenderas. Publikationen gör att det återigen finns goda skäl att höra vilken roll jämlikhet fyller i fråga om att skydda befolkningen i kristider, med utgångspunkt från coronapandemin.

Med anledning av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

1. I vilken utsträckning har jämlikhetsperspektivet rent generellt speglat ministerns och regeringens beslut om åtgärder under coronapandemin?
2. Anser ministern att jämlikhetsperspektivet ska prägla myndigheters beslut, och avser ministern att vidta några generella åtgärder utifrån sin ståndpunkt?
3. Anser ministern på det stora hela att de råd hon fått från bland annat Folkhälsomyndigheten har varit tillfredsställande i syfte att nå ett positivt resultat, och tänker ministern utifrån sin ståndpunkt verka för förändrade arbetssätt vid hanteringen av eventuella framtida pandemier?

.....
Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck